

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Stichtingen Varkens in Nood en Dier & Recht

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Ons kenmerk
DGA-DAD / 14053570

Datum **09 MEI 2014**
Betreft Reactie op rapport 'Naleving dierenwelzijnswetgeving in de vee-
industrie 2014'

Geachte heer

Bijgaand mijn reactie op het rapport 'Naleving dierenwelzijnswetgeving in de vee-industrie 2014' dat u mij in januari jl. toezond. In uw rapport constateert u dat sprake zou zijn van systematische overtreding van regels en wetten rondom dierenwelzijn en -gezondheid. U geeft daarvoor een aantal redenen en doet daarop aanbevelingen.

In 2012 bracht u het rapport 'Naleving dierenwelzijnswetgeving in de vee-industrie' uit. Daarop heb ik in mijn brief aan de Tweede Kamer van 14 december 2012 (TK 28286, nr 608) gereageerd. Omdat uw rapport uit 2014 een aantal dezelfde punten bevat als het rapport uit 2012, beperk ik mij in deze reactie tot de aanbevelingen die nieuw zijn.

Algemene aanbevelingen en aanbevelingen ten behoeve van NVWA

Methodiek

U stelt dat er in de Nederlandse veehouderij sprake zou zijn van 2,7 miljard wetsovertredingen per jaar en u constateert dat er verschillen zijn in de door NVWA en Varkens in Nood en Dier & Recht gehanteerde methodologie om het aantal overtredingen vast te stellen. Zoals ook aangegeven in mijn reactie op het rapport uit 2012 constateer ik dat de verschillen in methodologie leiden tot onvergelykbare cijfers.

Hervormingen veehouderij

Ik verwijs u naar zowel het kabinetsstandpunt Intensieve veehouderij van 14 juni 2013 (TK 28973, nr 134) als naar de beleidsbrief dierenwelzijn van 4 oktober 2013 (TK 28286, nr 651).

Implementatie EU-regelgeving

U beveelt aan om de Europese afspraken over dierenwelzijn in de wetgeving te implementeren. Nederland is gehouden om alle Europese regelgeving in Nederlandse wetgeving te implementeren. Ten aanzien de aanbeveling om de uitzondering die er volgens u zou zijn gemaakt bij de implementatie van de EU-

op te heffen, kan ik u melden dat de richtlijn voor deze dieren geïmplementeerd is in het Vleeskuikenbesluit 2010, het Legkippenbesluit 2003, het Kalverenbesluit en het Varkensbesluit. In deze besluiten zijn huisvestingsnormen voor de betreffende diersoorten opgenomen. Deze besluiten zullen worden vervangen door het Besluit houders van dieren, dat naar verwachting op 1 juli 2014 in werking zal treden.

Capaciteit en werkwijze NVWA

Als een van de oorzaken voor het grote aantal overtredingen volgens uw systematiek, stelt u dat de NVWA tekort schiet in de controle door een gebrek aan arbeidsplaatsen. Vooropgesteld dient te worden dat de houders van dieren primair verantwoordelijk zijn voor de naleving van dierenwelzijnregels. De NVWA ziet toe op de naleving door de houder en treedt waar nodig op. Voor wat betreft de capaciteit van de NVWA verwijs ik u naar het Plan van Aanpak NVWA, dat ik samen met de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport op 19 december 2013 aan de Tweede Kamer heb verzonden (TK 33835, nr 1).

U doet een aantal aanbevelingen voor de organisatie en het werk van de NVWA-inspecteurs. Daarbij doet u uitspraken die ik niet herken en niet onderschrijf. Zo geeft u aan dat inspecteurs te weinig het bedrijf zelf bezoeken en dat controles niet meer van te voren aangekondigd mogen worden. Controles op dierenwelzijn zijn onaangekondigd tenzij deze plaatsvinden in het kader van certificering, bijvoorbeeld controle op geschiktheid van een transportmiddel en geschiktheid van de dieren voor transport. Dat vloeit ook voort uit de aard van de controle. Het overgrote deel van de controles vindt plaats op het bedrijf zelf en in de stal aangezien dat de enige manier is om naleving van welzijnswetgeving te meten.

Eén Officier van Justitie voor dierenwelzijn

U beveelt aan om te komen tot een Officier van Justitie voor dierenwelzijn in Nederland. Ik heb dit onder de aandacht gebracht van het Ministerie van Veiligheid en Justitie. Het College van Procureurs-generaal heeft mijn collega bericht vooralsnog geen aanleiding te zien voor het aanstellen van een dergelijke Landelijke Officier. De diverse parketten beoordelen in zaken waarin het welzijn van dieren strafrechtelijk in het geding of vervolging op zijn plaats is. Ik verwijs u hiervoor ook naar de brief 'Toezeggingen notaoverleg Dierenwelzijn' van 4 april jl. aan de Tweede Kamer (TK 28286, nr 729).

Aanbevelingen naar aanleiding van specifieke overtredingen

Aanbeveling 1 en 2: terugbrengen stalbezetting en aandacht voor individuele zorg
In de wetgeving is vastgelegd dat zieke dieren verzorgd en waar mogelijk afgezonderd moeten worden. Dit is ook een standaard onderdeel van NVWA-controles. Dieren mogen geen schade ondervinden van hun behuizing en ook dat is onderdeel van de NVWA-controles.

Wat betreft de verstrekking van voer en water direct na uitkomen aan kuikens schrijft de wet voor dat op passende wijze in de water- en voerbehoefte voorzien moet worden. Ik verwijs u hiervoor naar de brief 'Antwoorden op vragen

schriftelijk overleg QLL' van 5 februari jl. aan de Tweede Kamer (TK 26991, nr 397).

Aanbeveling 4: strengere controles op luchtkwaliteit in de stallen

Voor de meeste diersoorten zijn in de regelgeving ten aanzien van het stalklimaat doelvoorschriften opgenomen, geen normen. De NVWA besteedt in haar controles aandacht aan stalkwaliteit maar omdat getalsmatige criteria ontbreken (met uitzondering van vleeskuikens) kan alleen gehandhaafd worden op extreme overschrijding. Ik juich initiatieven van de sector toe om de doelvoorschriften verder in te vullen daar waar dat bijdraagt aan verhoging van het welzijnsniveau.

Aanbeveling 5: strooiselkwaliteit en voetzoollaesies

U stelt in uw rapport dat een ingrijpende hervorming van de veehouderij nodig is. In het voorbeeld van vleeskuikens noemt u de kwaliteit van strooisel en de daarmee samenhangende gezondheidsrisico's – o.a. voetzoollaesies – een groot welzijnsprobleem. Nederland heeft doelbewust een aanpak gekozen die erop gericht is de kwaliteit van de veehouderij te verbeteren en daarmee het voorkomen van voetzoollaesies te beperken. Met ingang van 2014 is de norm voor voetzoollaesies in werking getreden. Veehouders die te hoge scores op het gebied van voetzoollaesies hebben, zullen maatregelen moeten treffen. Het kan er ook toe leiden dat zij terug moeten in de bezettingsdichtheid van hun dieren. In de wetgeving en in de handhaving is ingebouwd dat pluimveehouders actief werken aan verbetering van dierenwelzijn.

Aanbeveling 6: aanbevelingen met betrekking tot voeder

De NVWA voert controles uit in het kader van de diervoederhygiëne wetgeving die betrekking heeft op o.a. de aanwezigheid van residuen en microbiologische contaminatie. Het verstrekken van diervoeder van voldoende kwaliteit is in eerste verantwoordelijkheid van de houder. Bij het onthouden van nodige zorg en/of verwaarlozing kan de houder hierop door de NVWA op aangesproken worden op basis van de GWWD art 36/37 en het Besluit welzijn productiedieren art 4 lid 4.

Aanbeveling 7: implementatie EU-richtlijn m.b.t. doorgefokte dieren

In de aanbeveling over de raseigen problemen en genetische defecten stelt u dat de richtlijn 95/58 voor wat betreft bijlage punt 21 niet is geïmplementeerd in Nederlandse regelgeving. Dit artikel uit de richtlijn is geïmplementeerd in artikel 2 en 3 van het Besluit aanwijzing voor productie te houden dieren. Ten aanzien van de constatering in deze aanbeveling over dikbilrunderen verwijs ik naar de brief 'Beleidsbrief dierenwelzijn' van 4 oktober 2013 aan de Tweede Kamer (TK 28286, nr 651).

Aanbevelingen 8 en 9: welzijn bij bedwelmen en slachten

Inmiddels zijn de wettelijke eisen aan waterbadbedwelming verzaamd door het van kracht worden van Verordening (EG) nr. 1099/2009. De NVWA houdt toezicht op de naleving van de bedwelmingseisen. Steeds meer pluimveeslachthuizen stappen vrijwillig over op gasbedwelming met CO₂; dit is ook toegelaten methode in het kader van Verordening (EG) nr. 1099/2009. In de slachthuizen vindt

toezicht plaats door NVWA-dierenartsen op de juiste toepassing van deze methode.

Aanbeveling 10: couperen van varkensstaarten

Ik verwijs u hiervoor naar mijn brief 'Toezeggingen notaoverleg Dierenwelzijn' van 4 april jl. aan de Tweede Kamer (TK 28286, nr 729).

Aanbeveling 11: gebruik veeverlosser

De aanbeveling om bij legalisering van de veeverlosser duidelijke criteria vast te leggen, onderschrijf ik. Zoals ook aangegeven in mijn antwoord op vragen van het Kamerlid Thieme van 24 december 2013 (Kamervragen, aanhangsel 2013-2014, nr 869) vind ik het in belang van het kalf en het moederdier belangrijk dat de verlossing zo goed mogelijk verloopt en ben ik voornemens het gebruik – zoals ook door diverse partijen gevraagd – wettelijk mogelijk te maken, waarbij er voorwaarden gesteld zullen worden aan zowel gebruiker als apparaat.

Aanbeveling 12: Afleidingsmateriaal

U geeft aan dat de NVWA streng moet controleren op afleidingsmateriaal en dat daarbij de ketting of ketting met bal als onvoldoende moet worden aangemerkt. De NVWA controleert op afleidingsmateriaal. Daarbij wordt de ketting al vanaf 2007 niet meer als voldoende beoordeeld.

Aanbeveling 13: houderijsysteem van kalkoenen

Uw aanbeveling om het houderijsysteem van kalkoenen zodanig aan te passen dat de pijnlijke paringen niet meer voorkomen, wordt in de praktijk vormgegeven door het gebruik van kunstmatige inseminatie.

Hoogachtend,

Sharon A.M. Dijkma
Staatssecretaris van Economische Zaken